

DE KUSTBAROMETER

Nemen kustbezoekers de trein voor een dagje uit? Produceren kustgemeentes meer of minder restafval dan vijf jaar geleden? Hoe 'grijs' is de bevolking aan de kust? Zijn de kusthavens belangrijk voor de economie aan zee en verkeren ze in een groeifase? Allemaal interessante vragen die ons nieuwsgierig maken naar de toestand en de evolutie van de kust en de zee. Door deze zogenaamde "indicatoren" of graadmeters in beeld te brengen, proberen wij te achterhalen of de kust voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

Stijgt het belang van de korte zeeroutes als alternatief voor vrachtvervoer over land?

DE INDICATOR:

Het aandeel goederen dat via korte zee-routes (shortsea shipping) van en naar onze kusthavens wordt vervoerd.

WAT IS HET BELANG VAN DEZE INDICATOR VOOR HET KUSTBEHEER?

Sinaasappels uit Spanje, kabeljauw uit Noorwegen en zalm uit Schotland. Vele producten uit verschillende Europese landen zijn in de supermarkt om de hoek te vinden. Vaak worden ze via de weg getransporteerd met als gevolg, autosnelwegen vol vrachtwagens op de grote verkeersassen dwars door Europa. Dit heeft kwalijke gevolgen voor het milieu, de infrastructuur en de economie. Maar het kan ook anders.

Er bestaat een filevrij en veiliger alternatief met een lagere milieukost, dat bovendien economisch kan concurreren met het wegvervoer: Shortsea Shipping (SSS). SSS of

transport via korte zeeroutes is het vervoer te water van goederen (of personen) over een traject dat tenminste voor een deel uit zee of oceaan bestaat maar waarbij de oceaan niet wordt gekruist. In het bijzonder gaat het om de vaart langs de Europese kusten, waarbij zeeschepen ook diep in het binnenland kunnen varen via rivieren en kanalen. Mede door de steun van de Europese Commissie, is Shortsea Shipping de jongste jaren uitgegroeid tot een vervoersmodaliteit die een belangrijke bijdrage levert aan een meer gediversifieerde mobiliteit.

Omdat het wegtransport steeds vaker geconfronteerd wordt met verzadiging, vinden transportbedrijven tegenwoordig voor de meeste grote verbindingen een alternatief in SSS, bv. vanuit de Vlaamse havens naar Dublin, Hull of Bremershaven. Een bijkomende troef van transport via korte zeevaartroutes is dat het maritiem traject kan 'verlengd' worden op bepaalde grote rivieren en kanalen met zogenaamde kruiplijncoasters. Hierdoor kan vracht zonder overslag (het plaatsen van goederen op land) tot diep in het binnenland gebeuren. Na enkele jaren van afnemende belangstelling, vooral door infrastructurele beperkingen, zitten de zogenaamde 'fluvio-maritieme' trafieken opnieuw in de lift. Steeds meer en meer vervoerders zien de voordelen in van dit 'verlengde' transport via zeerivier-routes.

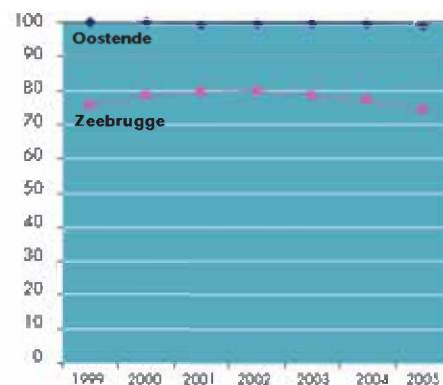
WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

Deze indicator bespreekt het aandeel van goederen in een haven dat behandeld wordt via korte vaartroutes. Het volume goederen-overslag op korte bestemmingen van en naar havens in Oostende en Zeebrugge wordt afgewogen t.o.v. het totaal volume goederenoverslag in beide havens.

WAT ZIJN DE RESULTATEN?

Zeebrugge en Oostende behandelden in 2005 samen 42 miljoen ton vracht, of ca. 10% meer dan in 1999. Deze stijging is voornamelijk te danken aan de groei van de haven van Oostende. Over een periode van 7 jaar steeg de hoeveelheid behandelde goederen in Oostende van 3,1 miljoen ton naar 7,7 miljoen ton.

Het relatief belang van Shortsea Shipping is groter in Oostende dan in Zeebrugge. In 2005 vertegenwoordigde SSS in Oostende 99% van alle havenactiviteit. Hiervan werd 95% aan- en afgevoerd via de weg en 3% via het spoor. In Zeebrugge werd in 2005 ca. 75% van de 34 miljoen ton verscheept via korte zeeroutes (en gemiddeld voor 1999-2005: 78%). De kleine piek in 2002 (zie figuur) is te wijten aan een vermindering van de totale hoeveelheid behandelde goederen. Van alle goederen aan- en afgevoerd in de haven van Zeebrugge, werd 66% verwerkt via de weg en 15% via het spoor.

■ Percentage goederen behandeld via Shortsea Shipping, op de totale hoeveelheid behandelde vracht (Promotie Shortsea Shipping Vlaanderen)

WAAR WILLEN WE NAARTOE?

Door een verdere ontwikkeling van de zogenaamde "snelwegen van de zee", kan een groot aantal Europese zeehavens door specifieke lijndiensten met elkaar worden verbonden. Dit leidt tot een verdere ontlasting van het wegverkeer. Wel moet er gewerkt worden aan natuurvriendelijker schepen met aandacht voor een verlaging van andere milieupacten. Hierin passen een verminderde uitstoot van uitlaatgassen, het gebruik van milieuvriendelijke aangroeiwerende technieken, het tegengaan van lozen van ballastwater en het terugdringen van de risico's op ongelukken en aanvaringen.

■ Shortsea Shipping levert een belangrijke bijdrage aan een meer gediversifieerde mobiliteit (PBV)